

Експресното наблюдение върху медийното отразяване на наводненията във Варна - кв. "Аспарухово", Килифарево, къмпинги и др., върху програмите на националните обществени доставчици на медийни услуги БНТ и БНР и програмите на търговските доставчици на медийни услуги – Нова телевизия, БТВ, ТВ7, Канал 3, ТВ Черно море (онлайн) и Дарик радио.

Констатации.

1. Доставчиците на медийни услуги, включени в наблюдението, реагираха професионално при бедствията и последвалите ги ситуации във Варна, Добрич, Велико Търново и в други населени места в страната. Регистрирана бе бързина на журналистическа реакция и актуалност на предоставената информация. Очертана бе всеобхватна и обективна картина за ситуацията в пострадалите населени места и последиците от трагедията, с което бе осигурено правото на информираност на гражданите и съответствие с разпоредбите на Закона за радиото и телевизията.

2. «БНТ1» и програма «Хоризонт» на БНР проявиха бърза реакция. Потърсени бяха и реализирани много и разнообразни форми за информационно и аналитично-коментарно представяне на всички гледни точки. Предоставена беше трибуна за много мнения и оценки, провокирани от събитието. Зрителите на Българската национална телевизия имаха възможност да се информират за случващото от многобройните извънредни включвания от местата на бедствието.

В «БНТ1» трагедията бе отразена за първи път в централната новинарска емисия «По света и у нас» от 21.00 ч. - подробен шестминутен материал за случващото се в страната: срутени мостове, наводнения, изтръгнати покриви, отнесени автомобили, наводнени жилища. Директни включвания с картина от Карлово, къмпинг Градина и селата Чавдар и Мирково. В 22.49 ч., коментарното студио за Световното първенство по футбол «Всичко в един ритъм» бе прекъснато с информация за трагедията във варненския квартал «Аспарухово». До края има извънредни включвания, интервюта и снимков материал (видеоматериалите бяха от мобилни апарати и интернет, защото телевизионното студио във Варна е било наводнено) в: 23.56 ч. И след полунощ в 00.21 ч.; 00.46 ч.; 01.48 ч. и 03.04 ч.

Темата «Бедствието във Варна» бе основна и за сутрешния блок «Денят започва» (20.06.2014 г.). Излъчен бе 18-минутен репортаж с много видеоматериали. Осигурени бяха изказвания на кмета, на вътрешния министър и на пострадали. До края на предаването бяха осъществени директни включвания и интервю с директора на Дирекция «Управление на водите» Асен Личев. По-късно, К. Тренчев и Е. Иванов от КРИП, коментираха как си говорят институциите. Студиото по темата продължи с много включвания, видеоматериали и интервюта; премиерът Орешарски, вицепремиерите Цв. Йовчев и Д. Бобева и министрите А.Найденов, Ст. Атанасов и депутатът Б. Гуцанов.

В обедния информационен бюлетин «По света и у нас» в 12 часа бе предоставена обобщена актуална информация за трагедията.

Програма «Хоризонт» осигури плътно информационно покритие на събитието с общо 16 говорни модула, включени в информационните емисии от 19:00 ч. до 03:00 ч. и от 06:00 до 09:00 ч., където новините са през половин час. Логично, събитията от Варна и региона бяха на челни позиции в посочените емисии. Основен източник на информация бе кореспондентката на БНР във Варна, чиито преки включвания проследиха в развитие хода на драматичното събитие и в диалог със събеседниците си от местната изпълнителна власт и представителите на

засегнатите институции, както и граждани от пострадалия квартал «Аспарухово», очерта цялостната картина на бедствието. Екипът на «Нощен ХОРИЗОНТ» реагира адекватно и подчертано професионално с извънредно издание на предаването, посветено изцяло на бедствието, като предостави микрофона си на пострадали хора, доброволци, които участват в преодоляването на последствията, лекари, служители на «Гражданска защита», всички те бяха «репортерите» на програмата в тази трудна нощ.

Критично отбелязваме констатациите за липсата на реакции по бедствията на националната програма «Христо Ботев» и на регионалните програми «Радио ВАРНА» и «Радио Шумен». За националната програма «Христо Ботев» в нощните часове на 20 юни (предаването «Заедно след полунощ») такова събитие «нямаше», ако се изключат комутираните емисии на програма «ХОРИЗОНТ». При наличието на изразени съчувствия в световните агенции (BBC, Ройтерс, ИТАР-ТАСС) се предпочитаха информации за предстоящия в София прайд и за годишнината на БНР. «По първи петли» през нощта се излъчи от студиото на «Радио ШУМЕН» като през двата часа на предаването не беше отделено внимание на актуалната тема. За програмата на «Радио ВАРНА» бедствието стана събитие едва в 24:00 ч., когато в комутирания за всички програми на БНР Нощен осведомителен бюлетин, за него разказа кореспондентката във Варна Даниела Стойнова.

3. Радио и телевизионните програмите на търговските доставчици отразиха тежката ситуация в страната още във вечерните емисии новини (18.30, 19 ч.) с информация за наводненията, предупреждение за покачване на нивото на реките в отделни области, сигнали за локални свлачища, наводнени мазета, пожари заради скъсани електропроводи. Информацията за бедстващите градове бе предоставена под формата на включвания от горещите точки на наводненията и снимков материал, показващ срутени сгради, къщи и автомобили.

Информацията, че вследствие на приливна вълна във варненския квартал «Аспарухово» има загинали и в неизвестност, се появи първоначално като текстови съобщения (кроул) в предавания в програмите, извън новините: по време на филмите в БТВ (21.47 ч.), Нова телевизия (21:30 ч.) и в ТВ7 (около 21.00 ч.). В Канал 3 темата за трагичната ситуация във Варна бе включена в 21:51 ч.

Новините и подробните информации заеха водеща позиция във всички следващи емисии и извънредните включвания. Размерът на бедствената ситуация бе допълван с актуални данни и подробности, снимков материал, осигурени различни гледни точки, включително и от граждани – свидетели и пострадали. Темата стана първа новина в късните новини, отново придружена със снимков материал от местата на бедствието.

4. Както от обществените, така и от търговските медии, бе търсена и осигурена актуална информация от най-невралгичните точки на бедствието, от институции и очевидци. Събитието бе отразено в детайли и проследено в развитие. Имаше извънредни включвания, текстови съобщения в програмите и предаванията, които информираха предварително (от новините) и своевременно зрителската аудитория. Трагичните събития и последиците от тях намериха място в извънредни включвания и осигуреното устойчиво присъствие в програмните схеми на медиите. Повечето от тях изпратиха специални репортерски екипи с висока степен на активност на журналистическото присъствие и мобилност за осигуряване на различни гледни точки, мнения, информация в развитие за ситуацията и степента на поражения в пострадалите региони.

5. Водещите в сутрешните блокове дадоха гласност на нуждата от помощ и благотворителност: изписваха се надписи за дарителски сметки и начини за подкрепа на бедстващите. Изводът е валиден, както за търговските медии, така и за обществените, обект на наблюдението. Сутрешните блокове освен кадри от вечерните емисии, обновяваха информацията и картината с цел пълна актуалност към момента на излъчване на репортажите.

6. Институционалното присъствие по темата беше осигурено. Програмите предоставиха своевременно информация от представители на местната и централната власт и техните гледни точки. Тяжното участие очерта взаимни упреци и обвинения в ефир кой е виновен и неадекватен за несправянето с бедствието. За двете наблюдавани радиопрограми може да се каже, че институционалното присъствие беше по-засилено в програмата Дарик Радио България, отколкото в Хоризонт.

7. В програмите бяха представени и голям брой мненията на граждани, пострадали от събитието, които говориха, че са обединени и си помагат. Хората, които присъстваха на екрана не изложиха мнения за вина. Макар и преживели събитието те не използваха агресивна реч.

8. Констатираните резултати свидетелстват за наличието на широка и обективно очертана картина на събитието. Потърсени и реализирани бяха много и разнообразни форми за информационно и аналитично-коментарно представяне на многобройни гледни точки, предоставена бе трибуна за всички мнения и оценки, провокирани от събитието. Журналистическите екипи потърсиха и осигуриха важни и необходими мнения към събитието, причините (извън природните) то да се случи, и преодоляването на последствията от него. Не бяха спестени и информациите за нелепи ситуации и моменти на взаимни обвинения между представители на централната и местната изпълнителна власт за липса на професионализъм.

На този фон е учудващо, че не бяха използвани възможностите на регионалната комуникация в програмите на обществените медии, особено на БНР.